

همایش «حکمرانی ملی علوم و فرهنگ، پیشران انسجام ملی» هم‌زمان با چهلمین سالگرد تأسیس شورای عالی انقلاب‌فرهنگی امروز با حضور حجت‌الاسلام خسروپناه، دبیر این شورا، محمدرضا مخبر ذرفولی، رئیس فرهنگستان علوم، علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش و جمعی از مسئولان حوزه علم و آموزش کشور به میزبانی فرهنگستان علوم برگزار شد. یکی از رویدادهای مهم این مراسم، رونمایی از پیش نویس نسخه روزآمد سند نقشه جامع علمی کشور بود؛ سندی که قرار است به‌عنوان قطب‌نمای علمی ایران در دهه آینده، مسیر حرکت‌نظام‌علم و فناوری کشور ترسیم‌کند. این سند با در نظر گرفتن تحولات جدید علمی و فناوریانه در سطح ملی و بین‌المللی، بخش‌های گسترده‌ای از نوآوری‌ها و فناوری‌های نو ظهور را در بر می‌گیرد و تلاش دارد پیوندی مؤثر میان علم، فناوری و حل مسائل واقعی کشور ایجاد کند. رونمایی از این پیش‌نویس، گامی مهم در جهت تقویت مرجعیت علمی و جهت‌دهی هدفمند به فعالیت‌های پژوهشی و فناوریانه کشور به‌شمار می‌رود.

■ ■ ■

«انسجام ملی» اولویت اول امروز کشور

عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای‌عالی انقلاب‌فرهنگی با اشاره به جایگاه این شورا، تأکید کرد که شورای عالی انقلاب‌فرهنگی به‌عنوان فراگاه علم و فرهنگ کشور، خود را موظف می‌داند نقش دلبدینای هوشیار را در این حوزه ایفا کند. خسرو پناه انسجام ملی را اولویت امروز کشور دانست و افزود: «هر کسی خواسته یا ناخواسته سنجی بگوید یا اقدامی انجام دهد که به انسجام ملی آسیب بزند، حتی اگر ناآگاهانه باشد، در عمل به کشور خیانت کرده‌است. مسئله اصلی ما انسجام ملی است؛ نباید به‌هیچ‌وجه دو قطبی‌سازی در کشور رخ دهد و هیچ موضوعی نباید بهانه‌ای برای تفرقه باشد.» وی با اشاره به مصوبات شورا، تصریح کرد: «همه اسناد و مصوباتی که تاکنون در شورا تصویب شده‌اند - بدون هیچ استثنا - در راستای تقویت انسجام ملی بوده‌اند. چه‌سند هوش مصنوعی، چه‌سند کوانتوم، چه‌سند مواد پیشرفته، چه اسناد علمی دوره‌های گذشته مانند نانو تکنولوژی، هوافضا و سایر حوزه‌ها همه در مسیر ایجاد اقتدار علمی و فناوریانه کشور هستند. این اقتدار، پایه‌های اقتدار نظامی، دفاعی، امنیتی و بالاخره انسجام ملی را تقویت می‌کند.»

دبیر شورای عالی انقلاب‌فرهنگی اعلام کرد: «با تلاش نخبران علمی و مشارکت مؤثر فرهنگستان علوم، فرایند روزآمدسازی نقشه جامع علمی کشور به پایان رسیده و این سند اکنون در آستانه طرح در شورای عالی انقلاب‌فرهنگی و تصویب نهایی قرار دارد؛ سندی که قرار است جهت‌گیری نظام علمی کشور را از تمرکز صرف بر تولید مقاله به‌سوی حل مسائل واقعی جامعه و تحقق مرجعیت علمی سوق دهد.» خسرو پناه در ادامه تصریح کرد: «تحقق این نقشه کلان باید از مدرسه آغاز شود. بر اساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، مدرسه نباید تنها محل انتقال محفوظات باشد، بلکه باید به فضای پژوهش محور تبدیل شود که در آن روحیه پرسشگری، خلاقیت و تفکر انتقادی در دانش آموزان پرورش یابد. اگر هدف، تربیت دانشمندان تراز اول در آینده است، باید امروز در کلاس‌های درس، دانش آموزان به‌عنوان پژوهشگر و مبدعان به‌عنوان راهبران پژوهشی دیده‌شوند.» وی افزود: «در ادامه این مسیر، دانشگاه‌ها نیز باید ارتباط خود با جامعه را تقویت کنند. دانشگاه مطلوب، نهادهی است که مسائل مردم و نیازهای صنعت را بشناسد و برای آن راه‌حل ارائه دهد. همچنین تحقق توسعه و افزایش سهم پژوهش از تولید و ارزش علمی، صرفاً با اتکا به منابع دولتی امکان‌پذیر نیست و بنگاه‌های بزرگ اقتصادی ملی با بهره‌گیری از سیاست‌ها و قوانین جهش تولید دانش بنیان، نقش فعال‌تری ایفا کنند.»

دبیر شورای عالی انقلاب‌فرهنگی گفت: «امروز بیش از هر زمان دیگری، آنچه در پیشرفت فناوری اهمیت دارد، توجه به جهت‌گیری اخلاقی علم است. گسترش هوش مصنوعی و ورود ماشین‌ها به حوزه تصمیم‌گیری‌های حساس و حیاتی،

دکتررنجبر در همایش «حکمرانی علم و فناوری در انسجام ملی» تشریح کرد

علم و فرهنگ توأمان کلید طلایی انسجام ملی

دخالت خواهد داشت. پس انسجام علمی در دنیای مدرن بدون اقتدار علمی ممکن نیست. کشوری که از علم تهی باشد، ناچار تابع اراده دیگران می‌شود و در نتیجه انسجام آن شکسته خواهد شد.»

رئیس دانشگاه آزاد در ادامه گفت: «ایران اسلامی در این مسیر حرکت کرده‌است، اما باید در علم پیشرو و جلودار باشد. البته علم در جهان به حوزه‌های خطرناکی نیز وارد شده‌است. چند سال پیش آقای آق‌ای مطرح کرد اتفاقی در حال وقوع است که از آسیب‌ت خطرناک‌تر است؛ اینکه در آینده، انسان ساخته‌شود. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۴۰ انسان ساخته خواهد شد، انسانی که مشخص نیست چه ویژگی‌ها و مؤلفه‌هایی خواهد داشت. این موضوع می‌تواند مسائل جدی ایجاد کند؛ چراکه آن‌ها موضوع معنارگرایی را در نظر نمی‌گیرند.» او در ادامه با طرح این سؤال که وظیفه ما در چنین شرایطی چیست، تصریح کرد: «ما باید به این علم مسلط شویم. باید علم را با فرازنگی در اختیار بگیریم. اما آیا علم به‌تنهایی می‌تواند انسجام اجتماعی ایجاد کند؟ خیر. علم سیستم حکومت، دولت و ملت را کارآمد می‌کند، اما وفادار نمی‌کند. آقای نیکلای بر دیايوف (فیلسوف) می‌گوید ملت‌ها با فناوری و اقتصاد زنده نمی‌مانند بلکه با معنایی زنده می‌مانند که از آن دفاع می‌کنند و حاضرند برای آن بایستند. همین موضوع را در اندیشه غربی هم می‌بینیم.» دکتر رنجبر در ادامه با اشاره به فرمایشات رهبر معظم انقلاب در تبیین تمدن نوین اسلامی گفت: «ایشان همواره بر یک تکنیک راهبردی تأکید دارند: تمدن دارای دو لایه است؛ یک لایه ابزاری و سخت‌افزاری که همان علم، فناوری و قدرت است و یک لایه حقیقی و نرم‌افزاری که شامل فرهنگ، معنا، سبک زندگی و باورهاست.»

رئیس دانشگاه آزاد خاطر نشان کرد: «اگر علم فقط بگوید «می‌توان»، اما فرهنگ نگوید «باید»، تمدن نه ایستادگی دارد و نه استقرار. رهبری تأکید کردند هدف ملت ایران و هدف انقلاب اسلامی، ایجاد تمدن نوین اسلامی است. این تمدن نوین دو بخش دارد؛ یک بخش ابزاری که همان علم، صنعت و سیاست است و یک بخش حقیقی که متن زندگی ما را تشکیل می‌دهد، یعنی سبک زندگی که در واقع بخش اصلی است. «او با طرح این سؤال که آیا فرهنگ می‌تواند به‌تنهایی انسجام ملی ایجاد کند، توضیح داد: «فرهنگ می‌تواند انسجام عاطفی بدون قابلیت خلق کند. معنا تولید کند، رنج را قابل تحمل و فداکاری را مشروع کند.» رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به جلوه‌های همبستگی مردم در طول جنگ ۱۲ روزه تأکید کرد: «همه وارد میدان شدند. محصول بود و محصول، فرهنگ تاریک برای مقاومت هشت سال دفاع مقدس بود که آثار خود را با جا گذاشته‌است. این جنگ هشت‌ساله یک فناوری بود؛ حافظه جمعی و روایت مشترک، به‌زبان ساده اگر علم سیستم، حکومت و دولت را نگه داشت، فرهنگ ملت را حفظ کرد.»

او در ادامه اظهار کرد: «اما فرهنگ به‌تنهایی کافی نیست. فرهنگ بدون علم در بحران‌های طولانی فرسوده می‌شود و در برابر فناوری مدرن آسیب‌پذیر است. ممکن است انسجام مقطعی بیاورد، اما توان بقا ایجاد نمی‌کند.» دکتر رنجبر با بیان اینکه انسجام نیازمند علم و فرهنگ توأمان است، ادامه داد: «در جنگ دوازده‌روزه دبییم که نه علم به‌تنهایی کافی بود و نه فرهنگ به‌تنهایی؛ بلکه هم‌زمانی و هم‌راستایی این دو عامل بود که انسجام ملی پایدار را رقم زد. انسجام ملی زمانی پایدار می‌شود که علم امکان ایستادن را فراهم کند و فرهنگ، ایستادن را معنادار سازد. در این جنگ، علم می‌گفت «می‌توان ایستاد» و فرهنگ می‌گفت «باید ایستاد.» این «می‌توان» به اضافه «باید» ملت را به کنش واحد رساند.» رئیس دانشگاه آزاد با طرح این سؤال که ترکیب طلایی علم و فرهنگ چگونه حاصل می‌شود، گفت: «باید از مدیریت جزیره‌ای به سمت حکمرانی یکپارچه بگذریم. ما سال‌ها گرفتار یک خطای راهبردی شدید و گفتمی علم فقط کار دانشگاه‌است. یا تصور می‌کنیم فرهنگ فقط مربوط به دانشگاه‌های فرهنگی است. اما حکمرانی علم و فرهنگ، یعنی این حقیقت که هیچ مسئله‌ای در سطح ملی صرفاً فنی نیست و هیچ مسئله‌ای هم صرفاً فرهنگی نیست. حکمرانی علم و فرهنگ یعنی سیاست‌گذاری برای هم‌راست کردن قدرت ابزاری علم با قدرت معنایی فرهنگ. وحدت علم و فرهنگ تلاشی است برای مهندسی یک سیستم اجتماعی که در آن قوانین تر مودینامیک رشد با قوانین اخلاقی هدایت می‌شوند.»

در حوزه‌هایی مانند فناوری هسته‌ای و ترانمندی‌های هوافضا، محصول سرریز همین نظام علمی و سیاست‌های راهبردی مستمر است. این شورا از ابتدا برای چنین برنامه‌هایی طراحی شده و پیشرفت‌هایی نظیر سلول‌های بنیادی، نانو و زیست‌فناوری، نتیجه برنامه‌ریزی هدفمند و نگاه انقلاب اسلامی به علم است.» رئیس فرهنگستان علوم با اشاره به چالش‌های موجود اظهار کرد: «در حوزه‌بشتیبانی و تأمین منابع عقب‌ماندگی‌هایی وجود دارد، به طوری که تنها ۶ درصد از تولید ناخالص ملی صرف علم می‌شود، در حالی که افزایش این سهم می‌تواند دستاوردهای علمی کشور را چندبرابر کند.»

مخبر ذرفولی با اشاره به روزآمدکردن سند جامع علمی کشور گفت: «بازنگری و نوسازی سیاست‌ها امری طبیعی است، اما این به‌معنای غیرکارشناسی بودن مصوبات گذشته نیست. در نسخه روزآمد سند، اولویت‌های ده‌گانه کشور مانند آب، غذا و علم و همچنین فناوری‌های نو ظهور جهانی از جمله هوش مصنوعی و کوانتوم مورد توجه قرار گرفته و بخش‌های منسجمی در حوزه تعلیم و تربیت و تقسیم کار ملی تدوین شده‌است.»

علم و فرهنگ توأمان کلید طلایی انسجام

دکتر رنجبر، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در ابتدای سخنان خود با بیان اینکه جو د نظرات مختلف امری طبیعی است، تصریح کرد: «داشتن انسجام ملی به معنای نداشتن اختلاف نظر، یکنواختی فکری و سکوت انتقادی نیست؛ این گونه نیست که اگر هیچ یک از این موارد نداشته باشیم، انسجام ملی خواهیم داشت.»

رئیس دانشگاه آزاد انسجام ملی در معنای دقیق تمدنی را توان یک ملت برای ایستادن منسجم در شرایط فشار حداکثری خواند و افزود: «در روزهای عادی ما اختلافات و نظرات خودمان را داریم؛ اما در شرایط فشار حداکثری و در لحظه‌های بحران اگر یک ملت یکپارچه نباشد، این به معنای انسجام ملی است.»

دکتر رنجبر ادامه داد: «در ادبیات جدید سیاست‌گذاری جهانی، انسجام ملی دیگر صرفاً سر مایه اجتماعی نر نیست، بلکه بخشی از معماری امنیت ملی است. انسجام ملی صرفاً یک مقوله اخلاقی نیست، بلکه جزئی از زیرساخت‌های امنیت ملی است.» دکتر رنجبر در ادامه با اشاره به بنیانات رهبر انقلاب گفت: «از ابتدای انقلاب اسلامی، دشمنان همواره تلاش کرده‌اند با ایجاد شوک‌های ترکیبی، این انسجام را مخدوش کنند و این روند به‌تدریج پیچیده‌تر نیز شده‌است.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی به نقش علم و فرهنگ در ایجاد انسجام ملی اشاره کرد و با طر ح این سؤال که آیا علم یا فرهنگ به‌تنهایی می‌تواند انسجام ملی ایجاد کند، توضیح داد: «علم به‌تنهایی می‌تواند انسجام عملکردهی ب وجود بیاورد. علم، کارآمدی را تولید می‌کند و قابلیت پیش‌بینی می‌دهد و توان حل مسئله ایجاد می‌کند؛ بنابراین در سطح ملی، علم مولد انسجام عملکردهی است؛ یعنی نهادها درست عمل می‌کنند، تصمیم‌ها مبتنی بر داده و پاسخ به بحران‌ها هماهنگ است.»

او در ادامه تصریح کرد: «بهترین مثال جنگ تحمیلی دوازده‌روزه است؛ آنچه در لایه نخست کشور را حفظ کرد، علم، فناوری بود. سامانه‌های پیچیده دفاعی، هماهنگی اطلاعاتی و زنجیره تصمیم‌گیری مبتنی بر تحلیل و توان مهندسی بومی بود که حاصل احسابات یا شعار نبود، بلکه نتیجه انباشت علم، فناوری و عقلانیت نهادی بود. این همان مفهومی است که در دکت‌رین‌های دفاعی ناتو و آمریکاشاخته‌می‌شود؛ عملکرد منسجم سیستم، مستقل از هیجانات اجتماعی.» دکتر رنجبر با بیان اینکه ما در دانشگاه، علم را تربیتی نمی‌بینیم؛ علم را مؤلفه قدرت می‌دانیم، اما ادامه داد: «رهبر معظم انقلاب بارها به روایت «علم سلطان» استناد می‌کنند. دانش مایه اقتدار است؛ ثروت آفرین بوده و قدرت نظامی و قدرت سیاسی ایجاد می‌کند. علم قدرت است؛ اما این قدرت دو وجه دارد: اگر علم داشته باشید، دست برتر خواهید داشت. اگر نداشته باشید، وضعیت میانه‌ای وجود ندارد. کسی که علم دارد دست برتر را خواهد داشت و در سرنوشت شما

هشدار جدی درباره شکل‌گیری فناوری فاقد اخلاق به‌شمار می‌رود. توسعه تکنولوژی بدون همراهی ملاحظات فرهنگی و فلسفی می‌تواند به ابزاری برای تضعیف انسانیت و غلبه الگوریتم‌ها بر ارزش‌های انسانی تبدیل شود. از این رو، نقش حوزه‌های علمیه و اندیشمندان علوم انسانی پررنگ‌تر می‌شود تا با بهره‌گیری از اجتهاد پو یا و تکیه بر میراث حکمی کشور، چهارچوب‌های فقه فناوری و اخلاق پژوهش را تدوین کنند و اجازه ندهند کرامت انسانی در مسیر شتابان پیشرفت‌های فناوریانه آسیب ببیند.»

نقش محوری نظام تعلیم و تربیت در شکل‌گیری انسجام اجتماعی

علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش با تأکید بر مفهوم انسجام اجتماعی تصریح کرد: «انسجام اجتماعی صرفاً در سطح سیاست‌گذاری کلان معنا پندامی‌کند، بلکه باید در سطح اجرایی و مأموریتی دستگاه‌ها نیز متجلی شود. در نظام تعلیم و تربیت، این انسجام زمانی محقق می‌شود که با وجود تنوع قومی، زبانی، جغرافیایی و فرهنگی کشور، شهر و ندان بر باورها، ارزش‌ها، هنجارها و آیین‌های مشترک و پایدار توافق داشته باشند؛ امری که به تقویت هویت ملی منجر می‌شود.»

وزیر آموزش و پرورش با هشدار نسبت به تهدیدهای پیش روی انسجام اجتماعی تأکید کرد: «انسجام اجتماعی با وجود اهمیت راهبردی، با تهدیدات متعددی از سوی دشمنان نظام جمهوری اسلامی مواجه است؛ تهدیدهایی که از شکاف‌های نسلی، بحران‌های هویتی و تنوع فرهنگی برای تضعیف همبستگی ملی سوء استفاده می‌کنند.»

وی با اشاره به نقش محوری نظام تعلیم و تربیت در شکل‌گیری انسجام اجتماعی گفت: «اگر به این نظام از منظر انسجام اجتماعی نگاه کنیم، در می‌یابیم که اساسی‌ترین نقش در هر جامعه‌ای بر عهده همین نظام است؛ چرا که زیرساخت اصلی باورها، هنجارها و هویت ملی در محیط‌های آموزشی شکل می‌گیرد.» کاظمی با اشاره به جایگاه آموزش در نقشه جامع علمی کشور اظهار کرد: «در چهلمین سال تشکیل شورای عالی انقلاب‌فرهنگی، رویداد مهمی رقم خورد و برای نخستین‌بار آموزش به‌عنوان فصلی مستقل در نقشه جامع علمی کشور مورد توجه قرار گرفت.»

وزیر آموزش و پرورش با تأکید بر نقش محوری این وزارت‌خانه در آینده کشور تصریح کرد: «اجرای عملی این اسناد پیش از هر نهاد دیگری بر عهده آموزش و پرورش است، زیرا انشاسایی و پرورش استعدادها از مدرسه آغاز می‌شود و دانش آموزان در همین فضا در مسیر هدایت تحصیلی قرار می‌گیرند. اگر قرار است تحول واقعی در نظام آموزشی شکل بگیرد، باید تمرکز اصلی بر کانون این تغییرات یعنی مدرسه باشد.»

فصل مشترک همه باید ایران قوی باشد

محمدرضا مخبر ذرفولی، رئیس فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران گفت: «انسجام به این معناست که با تغییر دولت‌ها، زحماتی که نهاد‌های تصمیم‌گیرنده کشیده‌اند، کنار گذاشته نشود.» وی در ادامه اظهار کرد: «ممکن است ما تنها برای یک دوره مسئولیت داشته باشیم، اما انسجام یعنی اینکه این مسیر با پایان یافتن یک دوره متوقف نشود و افراد صرفاً به این دلیل که هم‌سلیقه یا هم‌قبیله ما نیستند، کنار گذاشته نشوند. این رویکرد، انسجام نیست.» مخبر ذرفولی تأکید کرد: «انسجام یعنی حرکت رو به جلوی ر اساس محوریت ایران، نه بر مبنای سلیقه‌های فردی یا گروهی. فصل مشترک همه دولت‌ها، مسئولان، کارگزاران، نخبران و دانشمندان باید «ایران قوی» باشد؛ ایرانی که به‌سوی آینده‌ای شکوهمند، مبتنی بر علم، فرهنگ و ارزش‌های اصیل، حرکت می‌کند.»

مخبر ذرفولی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «دستاوردهای امروز کشور

محمدرضا مخبر ذرفولی، رئیس فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران گفت: «انسجام به این معناست که با تغییر دولت‌ها، زحماتی که نهاد‌های تصمیم‌گیرنده کشیده‌اند، کنار گذاشته نشود.» وی در ادامه اظهار کرد: «ممکن است ما تنها برای یک دوره مسئولیت داشته باشیم، اما انسجام یعنی اینکه این مسیر با پایان یافتن یک دوره متوقف نشود و افراد صرفاً به این دلیل که هم‌سلیقه یا هم‌قبیله ما نیستند، کنار گذاشته نشوند. این رویکرد، انسجام نیست.» مخبر ذرفولی تأکید کرد: «انسجام یعنی حرکت رو به جلوی ر اساس محوریت ایران، نه بر مبنای سلیقه‌های فردی یا گروهی. فصل مشترک همه دولت‌ها، مسئولان، کارگزاران، نخبران و دانشمندان باید «ایران قوی» باشد؛ ایرانی که به‌سوی آینده‌ای شکوهمند، مبتنی بر علم، فرهنگ و ارزش‌های اصیل، حرکت می‌کند.»

مخبر ذرفولی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «دستاوردهای امروز کشور

«فرهیختگان» در گفت‌وگو با دبیر روزآمدسازی نقشهٔ جامع علمی کشور مهم‌ترین تغییرات نسخهٔ دوم این سند را بررسی کرد

نقشهٔ حل ۱۰ ابرچالش ملی با فناوری

روزآمدسازی داشت. «وی افزود: «در این سال‌ها هم در سطح جهانی شاهد تحولات گسترده‌ای بوده‌ایم و فناوری‌هایی مانند هوش مصنوعی، کوانتوم و حوزه‌های سایبری که در آن زمان کمتر مورد توجه بودند، امروز به محورهای اصلی حرکت علمی و فناوری جهان تبدیل شده‌اند. از سوی دیگر، در داخل کشور نیز دستاوردهای علمی و فناوریانه خوبی به دست آمده و ساختارها و اجزای اکوسیستم علم و فناوری کشور تکمیل‌تر شده‌است. سند بالادستی که در سال ۱۳۸۹ ابلاغ شد و افق ۱۰ ساله آن تا پایان ۱۴۰۴ تعریف شده بود. این نقشه پایه‌گذار توسعه علمی در کشور بوده و با توجه به سرعت تحولات جهانی، روزآمدسازی آن ضرورتی اجتناب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مهاجرت نخبران برخی از این مسائل ده‌گانه هستند. برای هر یک از این مسائل، ۱۰ فناوری حل مسئله تعیین شده‌است که این ترکیب، مهم‌ترین ویژگی نسخه روزآمد نقشه جامع علمی کشور عنوان می‌شود. نقشه جامع علمی کشور امروز در آستانه ورود به مرحله‌ای تازه قرار دارد؛ مرحله‌ای که قرار است مسیر علم و فناوری کشور را برای یک دهه دیگر برای رونق ایجتباب‌ناپذیر محسوب می‌شود. در نسخه جدید این سند، برای نخستین بار ۱۰ مسئله ملی حال و آینده کشور مشخص شده‌است؛ بحران آب و انرژی، چالش‌های حوزه سلامت، ناکارآمدی اقتصادی و حکمرانی، نابرابری آموزشی و مسائل فرهنگی و تغییرات جمعیتی و مها